

Rypsi Rapsi 2025

Kuukausittain päivittyvä ajankohtainen
öljykasvien markkinatilanne
meillä ja maailmalla

3 / 2022

Katsauksen toimittaa Ulrika Wikström (Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR)

17.3.2022

Niemi-säätiö
Kylvösiemensäätiö

Kotimaan markkinat

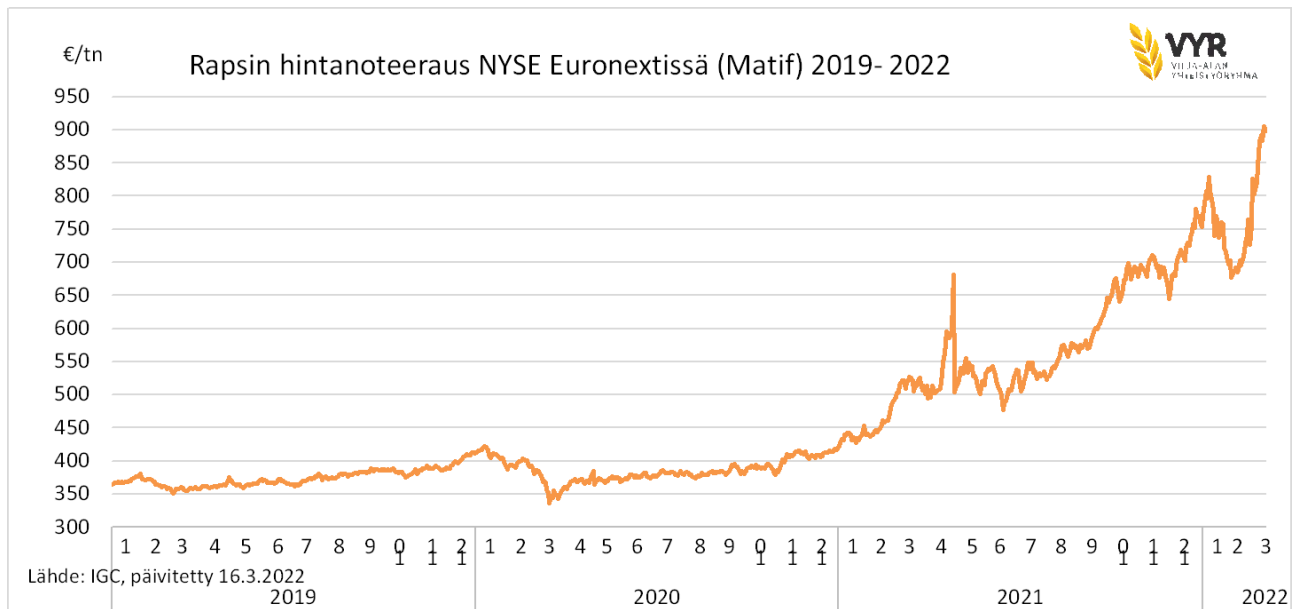
Kotimaan hinnat

Ukrainan sodan alettua (24.2.) kotimaan rapsin ja rypsin hinnat lähtivät kovaan nousuun kansainvälistä hintakehitystä seuraten. Kotimaan rapsin ja rypsin tämänhetkiset hinnat ovat kirjoitushetkellä (16.3.) 856–878 €/tonni paikkeilla (878 €/t Kirkkonummi) ja hinnat tuleville toimitusjaksoille 858–880 €/t (880 €/t Kirkkonummi). Seuraavalle satokaudelle hinnat ovat 722–723 €/t tasolla (Kirkkonummi). Muutosta kuukauden takaisin vastaaviin hintoihin on tämänhetkisillä ja tulevien toimitusten hinnoilla +184 €/tonni ja seuraavan satokauden hinnoissa nousua kuukauden takaiseen on 116 €/ tonni (Kirkkonummi).

Euroopan markkinat

Rapsin hinnat NYSE Euronextissä (Matif)

Rapsin lähin futuurinoteeraus (touko -22) Pariisin pörssissä NYSE Euronextissä on kirjoitushetkellä (16.3.) 900,50 €/tonni. Marraskuun -22 (uusi satokausi) noteeraus (16.3.) on 732 €/tonni. Muutosta kuukauden takaiseen on toukokuun -22 futuurissa + 202 €/ tonni ja marraskuun -22 (uusi satokausi) futuurissa + 120 €/ tonni.

Sota Ukrainassa sekoittaa öljykasvimarkkinaa voimakkaasti

Öljykasvien hintakehitys Ukrainan sodan alettua

Strategie Grainsin markkinaraportissa todetaan öljykasvien saavuttaneen uusia hintahuippuja heti helmikuun lopulla Venäjän aloitettua hyökkäyksen Ukrainaan 24.2.2022. Hintahuippuja saavuttivat EU:ssa niin auringonkukka, rapsi kuin soijakin. Hintojen myös odotetaan pysyvän korkeina, kunnes tilanne Mustanmeren alueella vakautuu.

Ukrainalla ja Venäjällä suuri rooli maailman öljykasvituotannossa ja viennissä

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan sekoitti maailman öljykasvimarkkinat. Ukraina kuuluu maailman merkittävimpiin öljykasvien tuottaja- ja vientimaihin. Ukraina tuottaa noin 30 % maailman auringonkukan ja noin 4 % rapsin siemensadosta. Vientimarkkinoilla Ukrainan osuudet globaalista viennistä (kaudella 20/21, ennuste) ovat seuraavat: auringonkukka (siemenenä) 9 %, rapsi 16 %, auringonkukkaöljy 50 % ja auringonkukkarouhe 61 %. Globaali kasviöljysektori on riippuvainen auringonkukkaöljystä ja auringonkukkarouhe on rehumarkkinoilla tärkeä valkuaisrehu (Non-GMO valkuainen). Rapsin viennistä keskimäärin 88 % suuntautuu Eurooppaan. Ukrainan lisäksi Venäjä on iso öljykasvien tuottaja- ja vientimaa. Ukraina ja Venäjä yhdessä kattavatkin 10 % globaalista öljykasvituotannosta (sis. soija, rapsi ja auringonkukka). Auringonkukka on myös Venäjällä pääöljykasvi, ja Ukrainan ja Venäjän yhteinen osuus globaalista auringonkukan viennistä on 76 % (vuosien 2017–2021 kesiarvo). Häiriöt näiden kahden maan tuotannossa ja viennissä vaikuttavat siis voimakkaasti öljykasvien ja öljykasvijalosteiden globaaliin markkinaan.

Sodan alettua vienti Ukrainasta on keskeytynyt täysin ja vienti Venäjältä on pahasti häiriintynyt. Viennin lisäksi öljykasveja jalostavien tehtaiden toiminta on vakavasti häiriintynyt tai keskeytynyt Ukrainassa. Venäjällä vientiin vaikuttaa erityisesti Venäjään kohdistetut pakotteet ja ostajien omat ratkaisut. Tämä vaikuttaa merkittävästi öljykasvi, kasviöljy ja valkuaisrehumarkkinaan. Sodan pitkittyminen Ukrainassa johtaisi entistä pidempiaikaisempiin vaikutuksiin ja vaikeuksiin markkinoilla. Tulevaa markkinointikautta ajatellen kriittistä on Ukrainan tuotannon ja viennin onnistuminen. Kevätkylvöjen ja muiden viljelytoimenpiteiden onnistumiseen Ukrainassa liittyy suuria epävarmuuksia ja auringonkukan kylvöikkunan vaarantumisella Ukrainassa on merkittäviä vaikutuksia öljykasvimarkkinoihin. Strategie Grainsin mukaan markkinoilla vallitseekin hyvin korkea epävakauden ja epävarmuuden tilanne, ja minkä tahansa ennusteiden tekeminen on vaikeaa.

Alueellisesti auringonkukan viljely on Ukrainassa keskittynyt maan itäpuolelle ja erityisesti itäpuolen keski-osiin, joissa tuotetaan 30 % koko maan auringonkukasta. Venäjä hyökkää Ukrainaan idästä ja Brittiläisen AHDB:n markkina-analyysin mukaan auringonkukan tärkeillä viljelyalueilla on Venäjän miehittämiä alueita. Rapsia puolestaan viljellään pääasiallisesti Ukrainan eteläisissä osissa, itä-länsisuunnassa rapsin pääasiallinen viljelyalue ei ulotu aivan maan läntiseen eikä itäiseen päätyyn asti.

EU:n taseet

EU:n auringonkukan siemenen kuluvan kauden tase tiukentui hieman edellisen päivityksen jälkeen. Syynä tähän on tuontiennusteen lasku, kun tuontiennustetta Ukrainasta pienennettiin. Auringonkukan murskauksen odotetaan kuitenkin pysyvän korkealla tasolla ja auringonkukan kuluvan kauden loppuvarastojen ennustetaan putoavan jyrkästi. Myös EU:n rapsin loppuvarastojen odotetaan vähenevän edellisestä ennusteesta. Kuluvan kauden loppuvarastojen ennuste on historiallisen alhaisella tasolla. Syynä tähän ovat Kanadan huono sato, säähaasteet soijan viljelyssä, palmuöljyn haasteet sekä Ukrainan sota.

Kasviöljyjen osalta kuluvan kauden loppuvarastojen ennusteita on laskettu ja taseen odotetaan pysyvän tiukkana myös tulevalla 22/23 kaudella. Öljykasvipuristeiden / -rouheiden EU:n taseissa ei viimeisimmän päivityksen mukaan näy vastaavaa tiukkuutta. Soijapavun murskauksen ennustetta EU:ssa on vähennetty kuluvan kauden ja tulevan kauden osalta.

Sääolosuhteiden vaikutukset markkinatilanteeseen

- 🌻 EU:n alueella sääolosuhteet talven aikana ovat yleisesti olleet leudot ja tyydyttävät rapsille
- 🌻 Auringonkukan kannalta huolestuttavaa on Espanjaa vaivaava kuivuus
- 🌻 Kuivuus kurittanut soijaa maailman tärkeillä soijantuotantoalueilla (Etelä-Amerikka)

Lähteet:

- 🌻 Avena
- 🌻 IGC
- 🌻 EURONEXT prices
- 🌻 Strategie Grains, EU Oilseed report
- 🌻 Agritel
- 🌻 AHDB